

L'Obrador

RESUM

Breu descripció

L'Obrador de Càritas Pla de l'Estany és un projecte inclusiu integrat per joves d'entre quinze i divuit anys dels instituts del Pla de l'Estany i també per adults voluntaris. Durant tot un curs i de forma conjunta i horitzontal, treballen en projectes artístics que ofereixen una anàlisi crítica de la realitat a través de l'art.

La iniciativa neix el curs 2014-2015. Des de llavors, l'Obrador s'ha convertit en un espai on, des de la diversitat i a través de l'art, es reflexiona en relació amb la societat, se n'extreuen conclusions i es comparteixen públicament.

Organització líder

Càritas Diocesana de Girona

Organització gestora

Càritas Diocesana de Girona

Abast territorial

[Pla de l'Estany](#)

Descriptors

[Artístic](#)

Any inici

[2014](#)

Any finalització

DESCRIPCIÓ

Justificació

Un dels indicadors que, de fa anys, reflecteix la desigualtat social a Banyoles és l'accés a activitats extraescolars i de lleure. Així ho indica, entre d'altres, l'informe en relació amb la Programació Comunitària Intercultural de Banyoles i en la qual, una de les dues línies prioritàries és "la igualtat d'oportunitats per a tots els infants i joves". I ho concreta a través d'una oferta de lleure educatiu extraescolar accessible per a tothom, amb la implicació de les famílies i amb la promoció d'aquesta oferta als diferents barris per enfortir la cohesió social a la ciutat. Aquestes necessitats que assenyala l'informe són una realitat que, de fa anys, assenyalen instituts, serveis socials, entitats culturals, socials, esportives i del lleure al Pla de l'Estany.

Apostar per projectes de lleure inclusiu per a joves adolescents, per tant, és una necessitat actual a la comarca, i que també és històrica.

L'experiència portada a terme a l'Aula d'Acollida (AdA) de l'Institut Pere Alsius de Banyoles durant una dècada, a partir del 2006, d'oferir un treball de voluntariat a l'alumnat del segon cicle d'ESO va ser un èxit. Els joves que entraven a l'AdA una hora per setmana durant dos mesos hi anaven a ensenyar i a aprendre, i els alumnes nouvinguts de l'AdA també aprenien i ensenyaven. Però allò més important era el fet de poder teixir, en l'experiència, unes petites però intenses relacions humanes properes entre alumnat nouvingut i alumnat autòcton que, per a uns trenca tòpics i prejudicis i que als altres els apropa a la convivència en el seu nou entorn escolar i social. La barreja de nacionalitats, orígens, llengües, classes socials i interessos feia que l'experiència incidís directament en la cohesió social del centre i ajudés a disposar d'uns moments d'inclusió entre la diversitat.

Vist això i constatada la petició d'una bona part d'alumnat voluntari i d'alumnat de l'AdA de voler continuar propostes similars, es va plantejar la possibilitat d'exportar l'experiència més enllà de l'horari escolar per fer-

ne un projecte una mica més ambiciós i que miri una mica més enllà del centre educatiu per projectar-se cap a Banyoles. Càritas Pla de l'Estany, a partir d'aquesta experiència coneguda de l'Institut Pere Alsius, entoma el projecte on, a través de l'art, es creen processos inclusius per a joves amb risc d'exclusió dels circuits socioculturals. No cal oblidar que la major part de l'oferta formativa de tardes que ofereix Banyoles, és de pagament.

Objectius

Objectiu general: construir un espai de trobada entre joves d'orígens ètnics, socials i culturals diversos per potenciar les relacions interculturals i intersocials a través de la realització de projectes artístics, creatius, crítics i cooperatius a la ciutat de Banyoles i en el marc de l'acció educadora dels quatre centres d'ESO de la ciutat.

Diagnosi prèvia

NO

Població objectiu

Es tracta de constituir un grup de prop d'una vintena de joves estudiants del segon cicle d'ESO per realitzar els projectes artístics, joves que, aproximadament en un 50%, reuneixin els dos perfils següents:

- Alumnes amb risc d'exclusió social i educativa mancats, fora del centre escolar, d'entorns formatius i culturals on puguin créixer de forma global i potenciant les seves capacitats creatives. O bé:
- Alumnes nous que porten poc temps a Banyoles i que necessiten de la creació d'entorns relacionals positius, normalitzadors i inclusius.
- Alumnes d'entorns socials normalitzats i que estan inclosos en els circuits socials, culturals i esportius de la ciutat i que tenen, fora del centre escolar, àmbits per reforçar i complementar la seva formació integral.

Vinculació amb altres programes

NO

IMPLEMENTACIÓ

Fases

SI

La proposta es basa en el treball per projectes, en aquest cas projectes artístics. Aquesta estratègia didàctica proposa l'acord sobre una tasca a fer decidida entre els i les participants i a partir dels seus interessos; els i les participants s'impliquen després no només en la realització de la tasca, sinó en la seva organització i gestió; per tant, es tracta d'una estratègia participativa carregada de significat. Aquesta significació es reforça pel fet que el resultat final d'un projecte és exportat i socialitzat més enllà del cercle/entorn dels propis participants, ja que es propicia que el treball realitzat sigui compartit en un context més ampli que no només el propi on s'ha dut a terme.

Per tant, l'estratègia del treball per projectes és convenient a una proposta, la que aquí presentem perquè:

- permet i potencia la combinació entre treball individual i treball grupal
- en conseqüència, possibilita la construcció col·lectiva del coneixement
- parteix dels interessos i motivacions dels joves
- facilita la projecció social dels treballs realitzats

- és una metodologia per permet el treball transversal i la inclusió simultània i coherent d'habilitats i aprenentatges molt diversos.

Accions

Procediment de treball: contacte instituts; acollida participants; recollida de dades; inici de les sessions.

Procediment de les sessions:

- Assemblea-reunió participants i equip voluntariat per decidir el projecte artístic annual.
- Assemblea-reunió participant i equip per decidir el tema del projecte.
- Dinàmiques per concretar projecte.
- Realització del projecte.

Així, l'any 2015 el projecte va desembocar en una intervenció poètica de carrer, en la qual es van pintar frases evocadores i crítiques als passos de vianants de la ciutat. Aquell any també es va elaborar i projectar un màping en el marc de l'Exposició de Flors de Banyoles.

El juny del 2016, l'Obrador va presentar un projecte audiovisual format per quatre curtmetratges. *La veu dels sense veu* girava entorn temes com ara la immigració, la violència de gènere, la vellesa i els desnonaments. El projecte, que es va poder veure en el marc del Festival de la Veu (a)phònica, estava acompanyat d'un projecte expositiu fet amb materials reciclats.

L'última proposta, presentada l'estiu del 2017 també en el marc de l'(a)phònica, és el projecte escultòric *Veus de primera*. Són quatre escultures que encara avui es poden veure a plaça Catalunya de Banyoles i que reflexionen entorn prejudicis i estereotips subtils instal·lats a la societat, com ara la pretesa conflictivitat entre religions, l'absurditat de no voler mostrar socialment les febleses i tristeses, els prejudicis en el vestir i també els estereotips en relació amb l'edat.

Els tres primers anys, les accions s'han realitzat en espais centrals de la ciutat. Espai que aglutinen vida comercial, cultural i social. El primer any la intervenció va ser al Monestir de Sant Esteve, el segon a l'Espai Eat Art de la plaça Major i el tercer a plaça Catalunya. El quart any del projecte pretén fugir dels espais més convencionals amb l'objectiu de portar la intervenció artística en altres espais de la ciutat amb menys propostes comercials, culturals i socials. La intervenció es vol centrar a Canaleta i amb dues intervencions: pintar part del mur del camí fondo i organitzar un concert a la plaça Rocacorba, en el marc del Festival de la veu (a)phònica.

Perfils professionals

Tècnica coordinadora (5h/setmanals); 7 persones voluntàries

Altres actors

SI

INS Pere Alsius, INS Josep Brugulat, INS Pla de l'Estany, Escola Casa Nostra i Ajuntament de Banyoles.

Recursos

L'Obrador es desenvolupa al local de la carretera de Figueres. Aquest local està cedit per una persona particular i per a ús de diverses activitats de l'entitat. Material: dos ordinadors, taules i cadires, i eines de fusteria i de pintura.

Mecanismes de participació en el disseny

SI

Es parteix d'una tasca a fer decidida entre els i les participants i a partir dels seus interessos; els i les participants s'impliquen després no només en la realització de la tasca, sinó en la seva organització i gestió; per tant, es tracta d'una estratègia participativa carregada de significat.

Mecanismes de participació en la implementació

SI

Es parteix d'una tasca a fer decidida entre els i les participants i a partir dels seus interessos; els i les participants s'impliquen després no només en la realització de la tasca, sinó en la seva organització i gestió; per tant, es tracta d'una estratègia participativa carregada de significat.

RESULTATS

Assoliment dels objectius

2017: 13 joves de famílies originàries de 4 nacionalitats diferents. 41 beneficiaris. 70% d'assistència a l'activitat. 6 sessions destinades a la reflexió i debat. 7 persones voluntàries. 2 projectes desenvolupats.

Indicadors d'impacte

Productes / documentació produïda

Projectes secundaris o derivats

Difusió

Reconeixements

AVALUACIÓ

Avaluació

SI

Tipus: INTERNA

CONCLUSIONS

Debilitats

- Cal augmentar la responsabilitat i implicació dels joves en l'organització de les sessions i en les reunions amb entitats i administració.
- Cal augmentar el nombre d'entitats/persones externes que visiten el projecte i/o que s'hi involucren de forma puntual.
- Millorar la coordinació, comunicació i retorn amb els centres de secundària.

Amenaces

- Dificultats de finançament del projecte.

Fortaleses

- Consolidació d'un espai de creació i projecció personal per als joves adolescents que han participat en el projecte i que per una o altra raó (origen, classe social o problemàtica socioeducativa) tenen dificultats per incloure's als ritmes escolars ordinaris i als àmbits socials i culturals normalitzats de la ciutat

de Banyoles.

- Generació d'un espai de promoció dels valors de la solidaritat i la reflexió entorn de la diferència a l'alumnat amb unes dinàmiques escolars i familiars més normalitzades.
- Projecció de l'acció educativa dels centres de secundària cap a la Banyoles, tot connectant l'educació escolar i educació per a la participació i compromís ciutadà i construint itineraris d'inclusió dels joves participants en la xarxa associativa juvenil del municipi i la comarca.
- S'ha potenciat l'autoestima, la seguretat i l'empoderament dels joves participants.
- L'administració, les entitats i la població són més coneixedors de la potencialitat dels joves a l'hora de ser partícips de la vida de la ciutat. El projecte s'ha relacionat de forma directa amb els instituts, serveis socials, aula de teatre de Banyoles, festival (a)phònica i altres entitats de la ciutat.

Oportunitats

Transferibilitat

MÉS INFORMACIÓ

Professional o tècnic referent i dades de contacte

Marta Piany, mpiany@caritasgirona.cat

<http://www.caritasgirona.cat>

Entitat o organisme

Documentació gràfica

NO

Documentació disponible

NO